

**ДУАЛЬНА ФОРМА НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ****ЖУСЬ О.М., КУЛІКОВА Л.В.***Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна*

Якість підготовки молодих фахівців в установах вищої освіти знаходиться в прямій залежності від глибини отриманих знань в ході теоретичного курсу навчання, відпрацювання і закріплення практичних навичок, отриманих в процесі практичної підготовки, в тому числі на підприємствах. Бази практики, в свою чергу, займають значне місце в підготовці і швидкої адаптації студентів-фахівців. На жаль, учбово-виробничі практики носять, як правило, короткостроковий характер та не забезпечують засвоєння всіх сторін діяльності спеціалістів у відповідній сфері діяльності, що не дозволяє сформувати професійну компетенцію. Основним недоліком організації та змісту проведення практики є відсутність критеріїв відбору баз практики та керівників з числа спеціалістів цих підприємств, короткострокове перебування на підприємстві при практичній підготовці. Все це знижує ефективність підготовки майбутніх спеціалістів.

Одним з потенційних способів вирішення проблеми практичної підготовки, на нашу думку, є навчання за дуальною формою, яке передбачає, що освітній процес здійснюється паралельно в навчальному закладі, яке здійснює теоретичну підготовку, і безпосередньо на підприємстві, яке надає можливості освоєння необхідних професійних навичок всередині компанії.

Дуальна модель навчання, сформована в Німеччині, де протягом вже декількох десятиліть взаємодія освіти з виробничою сферою і постійний аналіз тенденцій розвитку цього союзу дає позитивні результати [1].

Німецька система професійної освіти знаходить визнання на міжнародному рівні і практикується в ряді країн, таких як: Австрія, Угорщина, Боснія і Герцеговина, Хорватія, Сербія, Словенія, Чорногорія, Швейцарія, Португалія, Данія, Нідерланди, Франція і Єгипет.

«Дуальність» навчання полягає в тому, що навчальний процес ділиться на практичну і теоретичну частини, по черзі змінюють один одного протягом усього періоду навчання. Теорія являє собою класичні заняття в навчальному закладі у вигляді лекцій, семінарів, проектних робіт, іспитів. Практична підготовка проходить на підприємстві, з яким у них укладений контракт на навчання. При цьому студентам надається можливість отримати безпосереднє уявлення про робочі процеси на фірмі, набратися реального досвіду і взяти участь у внутрішніх проектах. Як правило, роботодавці зацікавлені в прийнятті

випускників на постійну ставку відразу ж після закінчення навчання.

В процесі такої форми навчання у студентів закріплюються теоретичні знання, формується розуміння необхідності постійно їх удосконалювати, виникає більш стійкий інтерес до спеціальності. Вони отримують уявлення про різноманітність завдань і напрямів роботи безпосередньо у виробничому процесі, та мають можливість реалізувати свої професійні знання і вміння.

Необхідно зазначити, що дуальна форма дозволяє забезпечити ринок більш мобільною, кваліфікованою робочою силою, яка володіє сучасними технологіями та методами виробництва; прискорити адаптацію в умовах професійної діяльності; підвищити конкурентоспроможності навчальних закладів та ін. Працюючи в тісному контакті з підприємствами-замовниками, освітні організації отримують своєчасну і повну інформацію про вимоги, які висувають роботодавці до майбутніх спеціалістів і можуть коригувати освітні програми.

В свою чергу підприємства отримують можливість підготувати фахівця відповідно до специфіки своєї діяльності, зводячи, при цьому, на мінімум свої витрати на пошук і підбір кадрів, їх перепідготовку та соціальну адаптацію у робочому колективі.

В Україні схвалено концепцію підготовки фахівців за дуальною формою отримання освіти [2], основними етапами якої є:

- розробка нормативно-правової бази;
- розробка типових моделей та реалізація пілотних проектів моделей дуальної форми, проведення оцінки ефективності;
- створення кластерів дуальної освіти на базі конкурентоспроможних навчальних закладів та заінтересованих роботодавців, підприємств, установ, організацій, у тому числі тих, що належать до сфери управління органів державної влади.

Впровадження такої моделі навчання сприятиме забезпеченню ринку компетентними спеціалістами, працевлаштуванню молоді, зростанню мотивації студентів, і як наслідок висока результативність навчання, впровадження результатів наукових розробок, підтримувannya тісних зв'язків освітніх установ і бізнесу.

#### Література:

1. Deissinger, T. (2015) The German dual vocational education and training system as «good practice»? Local Economy. Vol. 30(5). Pp. 557–567.
2. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 №660-р. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-%D1%80>